

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziiolecka (spr.)

Sędziowie: SSO Mariusz Sygrela

SSO Sławomir Jęksa

Protokolant: st. prot. sąd. Barbara Janiszewska-Górka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Wojciecha Kiszki

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2018 roku

sprawy **S. L.** o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji, wniesionej przez skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Pile z dnia 5 października 2017 roku sygnatura akt II K 565/17

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

II. zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i nie wymierza mu opłaty sądowej za II instancję.

/-/Sławomir Jęksa /-/Małgorzata Ziiolecka /-/Mariusz Sygrela

UZASADNIENIE

W dniu 25 lipca 2017 roku do Sądu Rejonowego w Pile wpłynął wniosek skazanego S. L. o wydanie wyroku łącznego i połączenie kar orzeczonych w sprawach tego Sądu o sygnaturach II K 349/13, II K 243/14 i II K 589/14 (wniosek – karta 2 akt).

Sąd I instancji ustalił, że przed wydaniem wyroku w sprawie II K 349/13, skazany S. L. był jeden raz karany, wyrokiem Sądu Rejonowego w Pile z dnia 13 października 2009 roku w sprawie II K 635/09. Karę wymierzoną tym wyrokiem skazany odbył już w całości (karta karna – karta 7 akt).

Nadto Sąd I instancji ustalił, że S. L. był skazany następującymi wyrokami, które obecnie podlegają wykonaniu:

I. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 28 maja 2013 roku (sygnatura akt II K 349/13), którym - za przestępstwo z art. 157 § 2 k.k. - wymierzono skazanemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3, której wykonanie zarządził prawomocnym postanowieniem z dnia 10 marca 2016 roku (sygnatura III Ko 3242/15), którą to karę skazany będzie odbywać w okresie od dnia 21 września 2018 roku do dnia 18 lipca 2019 roku (karta 19 akt),

II. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 29 kwietnia 2014 roku (sygnatura akt II K 243/14), którym - za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - wymierzono skazanemu karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3, której wykonanie zarządził prawomocnym

postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 roku (sygnatura II Ko 457/16), którą to karę skazany będzie odbywać w okresie od dnia 18 lipca 2018 roku do dnia 17 lipca 2020 roku (karta 19 akt),

III. Sądu Rejonowego w Pile z dnia 18 marca 2015 roku (sygnatura akt II K 589/14, którym za przestępstwo z art. 188 § 1 k.k. i art. 158 § 2 k.k. w związku z art. 158 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. wymierzono skazanemu karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, która to karę skazany odbywa w okresie od dnia 21 czerwca 2017 roku do dnia 21 września 2018 roku (karta 19 akt) – wyrok ten uprawomocnił się w dniu 1 października 2015 roku.

Wyrokiem łącznym z dnia 5 października 2017 roku Sąd Rejonowy w Pile, na podstawie art. 568a § 1 pkt. 2 k.p.k. i art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85 a k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu S. L. wyrokami wskazanymi powyżej w punktach I, II i III i wymierzył mu karę łączną 3 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet wymierzonej mu kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 19 kwietnia 2014 roku do dnia 18 marca 2015 roku w sprawie II K 589/14, oraz określenie początku i końca kary łącznej pozbawienia wolności pozostawił administracji zakładu karnego.

Nadto, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., Sąd Rejonowy zwolnił skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów postępowania karnego i nie wymierzył mu opłaty

(wyrok łączny – karta 27 akt, pisemne uzasadnienie – karty 32 – 34 akt)

Wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy w Pile w dniu 5 października 2017 roku zaskarżył skazany S. L., zarzucając, że orzeczona wobec niego kara łączna pozbawienia wolności jest zbyt surowa i izoluje go od społeczeństwa, a nie zapobiega i wychowuje. Żałuje czynów których się dopuścił i rozumie, że źle postąpił. Jednak obecnie w zakładzie karnym ma dobrą opinię, co pozwoliło na zatrudnienie go i to nie tylko w izolacji, lecz w jego zawodzie piekarza, co oznacza, że potrafi żyć wedle ustalonych norm i zasad na wolności.

W konsekwencji powyższego zarzutu skazany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie mu łagodniejszej kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, co pozwoli mu na szybszy powrót do społeczeństwa.

(apelacja skazanego – karta 38 akt)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego S. L. okazała się niezasadna.

Na wstępie wskazać należy, iż w ocenie Sądu Odwoławczego uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego odpowiada wymogom określonym w art. 424 §1 k.p.k. i pozwala na pełną kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy pragnie poświęcić kilka uwag przesłankom warunkującym możliwość wydania wyroku łącznego.

Stosownie do art. 569 § 1 k.p.k., sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, jedynie wtedy, gdy zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej określone w art. 85 k.k. Zgodnie zaś z treścią tego przepisu, sąd orzeka karę łączną, jeśli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, przy czym zgodnie z art. 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1.

Z kar orzeczonych wobec skazanego S. L. obecnie wykonaniu podlegają kary wymierzone wyrokami w sprawach II K 349/13, II K 243/14 i II K 589/14. Tym samym zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, iż właśnie co do tych trzech kar zachodzą podstawy do objęcia ich karą łączną.

Podkreślić też należy, że Sąd I instancji analizował niniejszą sprawę także pod kątem zastosowania przepisów rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku. Jednak ostatni z wyroków

skazujących S. L., w sprawie II K 589/14, uprawomocnił się w dniu 1 października 2015 roku i w związku z tym w przypadku skazanego S. L. zasadnie Sąd I instancji zastosował regulacje prawne dotyczące wyroku łącznego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 roku.

Przechodząc do rozważań na temat wymiaru kary łącznej w ramach wyroku łącznego, w pierwszej kolejności należy podkreślić, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, nie budzi wątpliwości, że kryteria łączenia kar w wyroku łącznym określa prawo karne materialne, czyli w tym przypadku art. 86 k.k. Sąd „wskazane w art. 86 § 1 k.k. reguły należy stosować niezależnie od tego, czy sąd dokonuje łączenia węzłem kary łącznej poszczególnych kar wymierzonych w tym samym wyroku, czy też orzeka karę łączną dopiero w odrębnie ferowanym wyroku łącznym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 roku, V KKN 528/99, publ. LEX nr 50981).

Zgodnie z regułami wskazanymi w art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy nie przekraczając jednak 20 lat pozbawienia wolności, przy czym zgodnie z art. 85a k.k. orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W myśl tego przepisu w odniesieniu do kary łącznej obejmującej wyroki o sygnaturze II K 349/13 (I), II K 243/14 (II) i II K 589/14 (III), Sąd I instancji mógł wymierzyć karę w granicach od 2 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności do 4 lat pozbawienia wolności.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że z istoty instytucji kary łącznej wynika, że kara ta może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłonięcia przez karę najsurowszą pozostałych kar), zasady kumulacji (zsumowania kar jednostkowych) lub zasady asperacji, to jest pośredniej pomiędzy absorpcją a kumulacją.

Analizując w niniejszej sprawie wymiar kary łącznej orzeczonej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku łącznego, Sąd Okręgowy miał na względzie, że oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczegółowego uzasadnienia. (za: P. Kardas [w:] „Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I, Wydanie II, pod. red. A. Zolla, Kraków 2004r. s. 1137).

W tym miejscu Sąd Okręgowy przypomina, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sytuacji stwierdzenia przesłanek do orzeczenia kary łącznej, sąd jest zobligowany do wydania wyroku i nie może odstąpić od orzeczenia kary łącznej. Zaznaczyć nadto trzeba, iż nie ma żadnych podstaw prawnych do twierdzenia, iż wyrok łączny powinien skutkować poprawą sytuacji skazanego. Celem kary łącznej nie jest bowiem premiowanie osoby wielokrotnie łamiącej porządek prawny, lecz zapewnienie racjonalnego stosowania kar i środków karnych przez likwidację w postępowaniu wykonawczym ich swoistej, wynikającej z kilkakrotnych skazań, konkurencji.

Nadto wymiar kary łącznej zależy od stopnia związku przedmiotowego i podmiotowego zbiegających się przestępstw.

Mając na względzie przedstawione powyżej zasady wymiaru kary łącznej, Sąd Odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, iż w stosunku do S. L. brak było podstaw do zastosowania zasady pełnej absorpcji. Zasada ta może bowiem znaleźć zastosowanie w tych wypadkach, gdy zachodzi ścisły związek podmiotowy i przedmiotowy między przestępstwami. Przez związek podmiotowo – przedmiotowy rozumie się przede wszystkim podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację i czas popełnienia każdego z nich. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 2 lipca 1992r., II Akc 117/92, KZS 192, z. 3-9, poz. 50).

Słusznie zatem Sąd I instancji w uzasadnieniu wydanego orzeczenia podkreślił (ostatni akapit koniec strony 3 i strona 4 uzasadnienia – karta 33 i 33v akt) , iż niewielka jest zbieżność czasowa czynów skazanego (styczeń 2013, luty 2014 i kwiecień 2014), jak i tylko częściowa jest pomiędzy nimi zbieżność przedmiotowa – sprawa II K 349/13 dotyczyła przestępstwa z art. 157 § 2 k.k., sprawa II K 243/14 przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a sprawa II K 589/14 przestępstw z art. 189 § 1 k.k. i z art. 158 § 1 i 2 k.k. Nadto Sąd I instancji uwzględnił treść opinii o skazanym z

Zakładu Karnego w W.. Jak wynika z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku łącznego, według Sądu I instancji, nie dało to jednak wystarczających podstaw do wymierzenia S. L. kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Zdaniem Sądu I instancji mogłoby to doprowadzić w konsekwencji do powstania u skazanego przekonania, że nie poniósł on odpowiedzialności za wszystkie popełnione przez niego przestępstwa, co byłoby niedopuszczalne z punktu widzenia prewencji ogólnej, jak i szczególnej. Poza tym S. L. jest wielokrotnym przestępcą i powinien ponieść realną i słuszną karę za wszystkie czyny zabronione, których się dopuścił.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż żadnych zastrzeżeń Sądu Odwoławczego nie wzbudza ukształtowanie wymiaru kary łącznej na zasadzie asperacji, zaś wymierzona skazanemu w efekcie zastosowania tej zasady kara łączna 3 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności w żadnej mierze nie może być uznana za niewspółmiernie surową.

Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie rażąca niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd Rejonowy, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary, w tym konkretnym przypadku kary łącznej. Zarzut niewspółmierności kary, aby był zasadny, musi dotyczyć rażącej niewspółmierności, a więc nie nadającej się do zaakceptowania (wyrok Sądu Najwyższego w sprawie II KR, publ. OSP z 1995, nr 6, poz. 18).

Mając powyższe na uwadze, to jest zarówno przypomniane zasady orzekania kary łącznej, jak i okoliczności które miał na względzie Sąd I instancji orzekając karę łączną, Sąd Okręgowy stwierdza, że nie znajduje żadnych podstaw do ingerencji w zaskarżone orzeczenie.

Reasumując stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy nie dopatrył się w zaskarżonym wyroku uchybień skutkujących jego uchyleniem bądź zmianą i dlatego utrzymał go w mocy, uznając apelację skazanego za niezasadną i niezasługującą na uwzględnienie (punkt I wyroku).

Orzeczenie o kosztach uzasadniają przepisy art. 624 § 1 k.p.k. i art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych. Sąd Okręgowy zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze uznając, iż uiszczenie tych kosztów byłoby dla skazanego zbyt uciążliwe z uwagi na to, że przebywa on w zakładzie karnym i nie posiada żadnych dochodów.

/Sławomir Jęksa/ /Małgorzata Ziółka/ /Mariusz Sygreła/